

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ : ΚΑ-
ΡΟΝ ΝΤΕ ΜΠΩΜΑΡΣΑΙ : Ο ΚΟΥΡΕ-
ΑΣ ΤΗΣ ΣΕΒΙΛΛΗΣ.

Δέν μπορεί νά ἐξηγήσει κανείς γιατί γεν-

νιέται μιὰ μεγαλοφυΐα μιάν ὀρισμένην ἐποχή
κι' ὄχι μιάν ἄλλη.

Θά ὑπάρχει κάποιο στοιχείο τύχης, κάτι
τὸ ἀσύλληπτο ἢ τοῦλάχιστον κάτι πού δέν
μποροῦμε νά τὸ προσδιωρίσουμε, στήν περι-
πτωση, κι' ἴσως οἱ Σπενγκλερικές κι' ἄλλες
παρόμοιες θεωρίες πού ἀποδίδουν αὐτὰ τὰ γε-
γονότα στόν ἀναπότρεπτον ἐκφυλισμό, νά εἶ-
ναι μιὰ ἀνώφελη ἡμισοφία μετὰ τὰ γεγονότα.

Μποροῦμε ὅμως ἐν μέρει νά ἐξηγήσουμε
γιατί ὅταν γεννηθεῖ ἓνα ἐξαιρετικό πνεῦμα καί
ἀσχοληθεῖ μέ τὸ δράμα ἢ τήν κωμωδία, πε-
τυχαίνει ἢ ἀποτυχαίνει.

Ἡ μερική ἐξήγηση, ἀρνητικά δοσμένη—
στήν περίπτωση τοῦ Μπωμαρσαί εἶναι ὅτι τὸ
τραγικό ἀντίκρουσμα τῆς ζωῆς ἔχει λείψει καί
μαζὶ μ' αὐτό κι' ἡ Μεγάλη Τραγωδία μέ τήν
αὐστηρή δραματική της μορφή.

Πολλοὶ δραματουργοὶ χρησιμοποίησαν τήν
μορφή τῆς Τραγωδίας ἀφοῦ εἶχε λείψει ἡ οὐσία.

Οἱ Κωμωδίες τοῦ Μολιέρου καί τοῦ Κόν-
γκρηβ εἶταν τὰ τελευταία προϊόντα ἑνὸς εἶδους
γνώστης πού ἐξέλιπε, κι' οἱ καλύτερες κωμο-
δίες τοῦ δεκάτου ὄγδοου αἰῶνα, τοῦ Μπωμαρ-
σαί τοῦ Sheridan καί τοῦ Goldoni, εἶναι ἓνα
ἀπαύγασμα αὐτῆς τῆς ποικιλίας.

Πιο πολὺ ἀπὸ κάθε τέχνη, πιο ἀπερίφρα-
στα—ἢ πιο σκληρὰ—ἢ κωμωδία εἶναι ἓνα χρο-
νικό, μιὰ σύντομη τομὴ τοῦ χρόνου, πού ἀπο-
καλύπτει ὄχι μόνον τήν ἐπιφάνεια, μὰ ὅλο
τὸ ὕλικό καί τὸ πνευματικό ὑπόβαθρο μιᾶς
ἐποχῆς.

Ἡ ἱστορία τῆς κωμωδίας τοῦ δεκάτου
ὄγδοου αἰῶνα, εἶναι ἡ ἱστορία τῆς προσπά-
θειας γιὰ τὸ παρουσίασμα πάνω στή σκηνή
τοῦ ὕλικου καί πνευματικοῦ ὑπόβαθρου μιᾶς
νέας ἐποχῆς, μιᾶς ἐποχῆς πού ἐγκαινιολόταν
ἀπὸ πολιτικές, οἰκονομικές καί τεχνικές ἐπα-
ναστάσεις χωρὶς προηγούμενο.

Καὶ σήμερα ἀκόμη πού ἔχουμε μ' ἄνεση κατατάξει τὶς τρεῖς ἐπαναστάσεις μὲ τὰ ὀνόματα τῆς Δημοκρατίας, τοῦ Καπιταλισμοῦ καὶ τῆς Βιομηχανοποίησης, δὲ μπορούμε παρὰ μὲ θαυμασμό νὰ βλέπουμε τὴν προσπάθεια τοῦ Καρόν ντε Μπωμαρσαί νὰ δώσει μορφή στὶς ἀνησυχίες πού τοῦ γέννησε αὐτὸς ὁ αἰώνας.

Γιατὶ δὲν εἶναι μόνον ἡ θεατρικὴ μαστοριά—πόσο θαυμαστὰ ξέρει νὰ δημιουργεῖ θεατρικὲς καταστάσεις καὶ πόσο τέλεια τὶς ἐκμεταλλεύεται!—πού θαυμάζουμε στὰ ἔργα τοῦ Μπωμαρσαί, οὔτε τὸ σπινθηροβόλο πνεῦμα τοῦ πολυτεχνίτη, τοῦ διπλωμάτη, τοῦ φιλόσοφου, μὲ τὴν τρανταχτὴν ἀπάντηση πού πάει ἴσια στὸ σκοπὸ τῆς, οὔτε ὁ μαγικὸς ρυθμὸς τῶν λέξεων πού διαδέχονται ἢ μιὰ τὴν ἄλλη σὲ μουσικὲς θ' ἄλεγε φράσεις, πού κάνει τὰ ἔργα του ν' ἀκούγονται τόσο εὐχάριστα ἔπειτα ἀπὸ ἐνάμιση αἰῶνα, οὔτε τ' ὅτι μπόρεσε μ' ἓνα τόσο παλὸ καὶ χιλιοειπωμένο θέμα—τὴν ἐπιθυμία τῶν γηρατειῶν γιὰ τὰ νειάτα—νὰ γράψει μιὰ χαριτωμένη κωμωδία μιὰ τέλεια κωμωδία πού νὰ χρησιμεύει γιὰ πρῶτυπο στοὺς κωμωδιογράφους τῶν ἐρχόμενων γενεῶν, δὲν εἶναι ὅλ' αὐτὰ πού θαυμά-

ζουμε περισσότερο στον Κουρέα της Σεβίλλης
δέν θ'άφταναν ὅλ' αὐτὰ γιὰ νὰ γίνει κλασσι-
κὸς ἂν ὁ Μπωμαρσαί στον Φίγκαρο τὸν ἥρωά
του δέν εἶχε μπορέσει νὰ δώσει ὄχι τόσο τὸν
αἰώνιον ἄνθρωπο ὅσο τὸν γάλλο τοῦ δέκατου
ὄγδου αἰῶνα—τὸ παιδί τοῦ λαοῦ ποὺ ἀπὸ γυιὸς
ὀρολογᾶ γίνεται ἔμπορος, διπλωμάτης συγγρα-
φῆας μπαίνει στὸ παλάτι, ποὺ δέν θσμπώνε-
ται ἀπὸ τὴν λάμψη μιᾶς ὑπερώριμης ἀριστο-
κρατίας καὶ τὴν μαστιγώνει μὲ τὸ πνεῦμα του,
τὸ τσουχτερὸ γαλλικό, λαϊκὸ πνεῦμα,—τὴν
συνισταμένη τῆς ἐποχῆς του.

Γιατὶ τί ἄλλο εἶναι ὁ Φίγκαρο ὁ ραδιοῦρ-
γος Κουρέας, ποῦναι ἄξιος γιὰ ὅλες τὶς δου-
λιές, ποὺ ἐκμεταλλεύεται τὸν γέρο Μπάρτολο
τὸν πελάτη του, ἐξυπηρετεῖ τὰ ἐρωτικὰ σχέ-
δια τοῦ Κόμη Ἀλμαβίβα μ' ὑπερβολικὸ ζῆλο,
ἐνῶ συνάμα στολίζει μὲ καυτερὰ ἐπιγράμμα-
τα τὴν ἀριστοκρατία, ὁ θυμόσοφος ποὺ «βιά-
ζεται νὰ γελάσει μ' ὅλα γιὰτὶ θὰ εἶναι ὑπο-
χρεωμένος νὰ κλάψει» παρὰ μιὰ τομὴ στὴν
Γαλλία τῆς τρίτης εἰκοσιπενταετίας τοῦ δέκα-
του ὄγδου αἰῶνα μιὰ εἰκόνα τοῦ λαοῦ τῆς.

Τὸ Βασιλικὸ Θέατρο ἔχει κάποια παράδο-
ση στὸ παρουσίασμα τῆς κλασσικῆς Γαλλικῆς
Κωμωδίας κι' αὐτὴ τὴν παράδοση ἀκολούθη-
σε ὁ σκηνοθέτης κ. Κ. Μιχαηλίδης στὴν πα-
ράσταση τοῦ Κουρέα τῆς Σεβίλλης στὸ Δημο-
τικὸ θέατρο.

Ἐξυπνός, γεμᾶτος κέφι, εὐστροφος κι' εὐ-
λύγιτος θεατρῖνος ὁ κ. Τάκης Χόρν, μᾶς
ἔδωσε, ὅπως τὸ περίμενα, ἕναν αὐθεντικό Φιγ-
καρό. Μόνο πὺ νομίζω κι' αὐτὸ γιατί ἡ ἐκτί-
μησή μου στὸ ταλέντο τοῦ κ. Χόρν μὲ κάνει
νάχω τὴν ἀπαίτηση νὰ μᾶς δίνει τὶς τέλειες
ἀποχρώσεις κάθε ρόλου ὅτι ὁ Φιγκαρό πὺ
μᾶς παρουσίασε ἀπὸ τὴν σκηνὴ τοῦ Δημοτικοῦ
δὲν εἶταν ὅσο ἔπρεπε «κανάγιας», γάλλος μόρ-
της, πνευματωδέστερος μόνον συγγενῆς τοῦ
Renard καὶ τοῦ Panurge κι' ἴσως αὐτὸ νὰ
ὀφείλοταν στὴν ἐπίδραση κάποιου Σαικσπηρι-
κοῦ κλόουν.

Ὅσο γιὰ τὴν Δίδα Ἑλλη Λαμπέτη πὺ ἡ
χάρη κι' ἡ δροσιὰ της θὰ τὴν προώριζαν γιὰ
μιὰ κλασσικὴ Ροζίνα, νομίζω πὺς εἶταν ὅσο
ἔπρεπε ἀθῶα, χαριτωμένη κι' ἀβρὴ μὰ πὺς
δὲν ἔπιασε αὐτὴ τὴν πνευματικὴ εὐστροφία
τῆς πολυμήχανης Ροζίνας δὲν εἶταν ὅπως θὰ
πρεπε σ' αὐτὴν πὺ τόσο εὐστοχα «δικαιολο-
γεῖ τὴ στάση της μὲ τὴ δυστυχία της», ἔξυ-
πνη καὶ λίγο orgueilleuse, ὅπως τὴν θέλει ὁ
Baumarchais κι' ἡ ἐποχὴ της.

Ὁ κ. Ἄνδ. Φιλίπιδης εἶταν ἕνας κόμης
Ἀλμαβίβα-μελετημένος κι' εὐσυνείδητος χω-
ρὶς ὅμως τὸ πάθος καὶ τὴ φλόγα τοῦ ἐρωτευ-
μένου καὶ τοῦ Ἰσπανοῦ μάλιστα ἐρωτευμένου,
κι' ὁ κ. Χρ. Νέξερ εἶταν ἕνας Μπάρτολο πε-
ρισσότερο γκροτέσκ ἄπ' ὅσο χρειάζεται.

Ὁ κ. Γκ. Μπινιάρης ὅμως ἔδωσε ἕναν
Ντὸν Μπαζίλιο πολὺ, πολὺ καλόν. Καὶ τὰ
σκηνικὰ τοῦ κ. Κλώνη καὶ τὰ κοστούμια τοῦ
κ. Φωκᾶ, χωρὶς νὰ δημιουργήσουν, πλαισίω-
σαν σωστὰ τὴν παράσταση.

Ἄγλ. Μητροπούλου